

SAŽETAK

IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024. IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.

Usmjerenost Grada Zagreba prema osobama starije životne dobi opravdana je zbog trenda starenja stanovništva kao dugogodišnjeg procesa. Prepoznaje ih se kao skupinu sa specifičnim potrebama, ali i velikim potencijalom.

Kako bi svojim starijim sugrađanima stvorili preduvjete za dostojanstvenu starost, osiguravajući usluge koje će utjecati na kvalitetniji život u Gradu Zagrebu, donesena je *Zagrebačka strategija za unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi za razdoblje od 2020. do 2024.* (u daljnjem tekstu. Strategija)

Cilj Strategije je uspostava poticajnog okruženja koje priznaje i poštuje potrebe i prava starijih osoba na dostojan život te na sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu.

Tijekom razdoblja primjene Strategije, Grad Zagreb provodi mjere i aktivnosti za osobe starije životne dobi kroz šest područja djelovanja:

1. Socijalna zaštita
2. Zaštita zdravlja
3. Cjeloživotno učenje
4. Različiti aspekti slobodnog vremena
5. Ljudska prava i sigurnost osoba starije životne dobi
6. Civilno društvo

Povjerenstvo za osobe starije životne dobi Grada Zagreba razmotrilo je i prihvatilo objedinjeno Izvješće o provedbi mjera i aktivnosti za 2024. godinu iz Strategije. Izvješće se sastoji od pokazatelja uspješnosti provedenih aktivnosti usporedivih s proteklom godinama provedbe Strategije kao i utrošenih sredstava iz proračuna Grada Zagreba 2024. godine.

Strategija ukupno sadrži 30 mjera i 93 aktivnosti, a u 2024. godini planirana je provedba 28 mjera i 89 aktivnosti. U izvještajnom razdoblju djelomično ili u potpunosti je provedeno 26 planiranih mjera i 72 aktivnosti (djelomično ili u potpunosti realizirano 93 % mjera i 81 % aktivnosti).

Za provedbu mjera i aktivnosti ukupno je utrošeno 42.756.963,91 EUR.

U nastavku slijedi prikaz utrošenih sredstava u 2024. godini po područjima Strategije.

Naziv područja	Utrošena sredstva 2024.	Udio u ukupno utrošenim sredstvima
1. Socijalna zaštita	42.091.673,79 EUR	98,44
2. Zaštita zdravlja	204.629,79 EUR	0,48
3. Cjeloživotno učenje	52.226,63 EUR	0,12
4. Različiti aspekti slobodnog vremena	211.849,09 EUR	0,50
5. Ljudska prava i sigurnost osoba starije životne dobi	2.125,00 EUR	0,00
6. Civilno društvo	194.459,61 EUR	0,45
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA	42.756.963,91 EUR	100,00

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024.
IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA
OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.**

1. **Socijalna zaštita** obuhvaća 8 mjera od čega je u 2024. planirana provedba njih 7 (mjera sufinanciranja smještaja u domovima za starije osobe drugih osnivača nije planirana). 3 mjere su u potpunosti izvršene, 4 djelomično. Za provedene aktivnosti utrošeno je 42.091.673,79 EUR što ne predstavlja ukupno sumu utrošenih sredstava jer je dio sredstava prikazan u Području 6., mjeri 1 kako bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje utrošenih sredstava.
2. **Zaštita zdravlja** obuhvaća 7 mjera od čega je u 2024. planirana provedba njih 6 (nije se planirala provedba mjere stipendiranja učenika koji se obrazuju za medicinske sestre/tehničare opće njege u okviru posebne stipendije za navedeno obrazovanje - Gradska skupština Grada Zagreba, na 5. sjednici, 28. listopada 2021., donijela je Odluku o stavljanju izvan snage Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike koji se obrazuju za medicinske sestre/tehničare opće njege). 2 mjere su u potpunosti izvršene, 3 djelomično, dok 1 mjera nije realizirana iz razloga što je provođenje mjere planirano iz sredstava Europskog socijalnog fonda i Programa Europske unije, a u izvještajnom razdoblju nije bilo raspisanih natječaja. Za provedene aktivnosti utrošeno je 204.629,79 EUR što ne predstavlja ukupno sumu utrošenih sredstava jer je dio sredstava prikazan u Području 6., mjeri 1 kako bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje utrošenih sredstava.
3. **Cjeloživotno učenje** obuhvaća 4 mjere, 3 su izvršene u cijelosti, 1 djelomično. Za provedene aktivnosti u 2024. utrošeno je 52.226,63 EUR što ne predstavlja ukupno sumu utrošenih sredstava jer je dio sredstava prikazan u Području 6., mjeri 1 kako bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje utrošenih sredstava.
4. **Različiti aspekti slobodnog vremena** obuhvaćaju 5 mjera od čega su 3 mjere u potpunosti izvršene, 2 djelomično. Za provedene aktivnosti u 2024. utrošeno je 211.849,09 EUR što ne predstavlja ukupno sumu utrošenih sredstava jer je dio sredstava prethodno prikazan u Području 1., mjeri 2 kako bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje utrošenih sredstava.
5. **Ljudska prava i sigurnost osoba starije životne dobi** obuhvaćaju 4 mjere od čega su 2 mjere u potpunosti izvršene, 1 djelomično, a 1 mjera nije izvršena zbog operativnih razloga. Za provedene aktivnosti u 2024. utrošeno je 2.125,00 EUR što ne predstavlja ukupno sumu utrošenih sredstava jer je dio sredstava prikazan u Području 6., mjeri 1 kako bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje utrošenih sredstava.
6. **Civilno društvo** obuhvaća 2 mjere te su obje u potpunosti izvršene. Za provedene aktivnosti u 2024. utrošeno je 194.459,61 EUR.

SAŽETAK

IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024. IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.

UTROŠENA SREDSTVA I OZNAKA REALIZIRANOSTI PO PLANIRANIM MJERAMA STRATEGIJE U 2024.:

<i>Izvršena mjera</i>
<i>Djelomično izvršena mjera</i>
<i>Nije izvršena mjera</i>

1. SOCIJALNA ZAŠTITA	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 1. Osiguravanje prava i usluga na temelju Odluke o socijalnoj skrbi	14.669.037,43 EUR
Mjera 2. Razvijanje usluga usmjerenih življenju osoba starije životne dobi u vlastitom domu	737.171,29 EUR Dio utrošenih sredstava prikazan je u Području 6., mjeri 1
Mjera 3. Osiguravanje smještajnih kapaciteta za osobe starije životne dobi	26.685.465,07 EUR
Mjera 4. Osiguravanje specijaliziranih odjela za oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija u domovima za starije osobe u nadležnosti Grada Zagreba	Utrošena sredstva prikazana su u Području 1., mjeri 3
Mjera 5. Osiguravanje palijativnog pristupa osobama smještenim u domovima za starije osobe u nadležnosti Grada Zagreba koje su u potrebi za palijativnom skrbi	Utrošena sredstva prikazana su u Području 6., mjeri 1
Mjera 6. Osiguravanje kapaciteta za privremeni smještaj osoba starije životne dobi u svrhu kriznog smještaja te predaha neformalnih njegovatelja	Utrošena sredstva prikazana su u Području 1., mjeri 3
Mjera 8. Organiziranje edukacija i supervizije za stručne i druge djelatnike u cilju podizanja kvalitete usluga u domovima za starije osobe te preveniranja sindroma izgaranja na radnom mjestu	0,00 EUR
UKUPNO	42.091.673,79 EUR

2. ZAŠTITA ZDRAVLJA	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 2. Poticanje viših standarda kvalitete u zdravstvenoj zaštiti osoba starije životne dobi	155.481,59 EUR
Mjera 3. Organiziranje i poticanje javnozdravstvenih akcija i kampanje u cilju osvještavanja građana Grada Zagreba o javno zdravstvenim problemima	49.148,20 EUR
Mjera 4. Organiziranje edukacija za zdravstvene i ostale djelatnike u domovima za starije osobe te članova obitelji vezano za specifične zdravstvene probleme korisnika	0,00 EUR

SAŽETAK

IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024. IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.

Mjera 5. Organiziranje rane detekcije demencije kod korisnika usluga domova za starije osobe	0,00 EUR
Mjera 6. Uvođenje digitalnog sustava praćenja zdravstvenog stanja osoba starije životne dobi koji žive u vlastitom domu	0,00 EUR
Mjera 7. Angažiranje volontera za pomoć palijativnim bolesnicima smještenima u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Grad Zagreb	Utrošena sredstva prikazana su u Području 6., mjeri 1
UKUPNO	204.629,79 EUR

3. CJELOŽIVOTNO UČENJE	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 1. Promicanje i korištenje informatičko-komunikacijske tehnologije kao alata kontinuiranog obrazovanja i komunikacije osoba starije životne dobi	51.525,63 EUR
Mjera 2. Organiziranje edukativnih tečajeva i radionica namijenjenih osobama starije životne dobi	Utrošena sredstva prikazana su u Području 6., mjeri 1
Mjera 3. Razvijanje novih programa cjeloživotnog učenja za osobe starije životne dobi	Utrošena sredstva prikazana su u Području 3., mjeri 1
Mjera 4. Obilježavanje važnijih datuma u svrhu promocije cjeloživotnog učenja	701,00 EUR
UKUPNO	52.226,63 EUR

4. RAZLIČITI ASPEKTI SLOBODNOG VREMENA	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 1. Promoviranje aktivnog i zdravog starenja	Utrošena sredstva prikazana su u Području 1., mjeri 2
Mjera 2. Razvijanje digitalne platforme namijenjene osobama starije životne dobi	0,00 EUR
Mjera 3. Osiguravanje sadržaja za aktivno provođenje slobodnog vremena osoba starije životne dobi putem Programa podrške u lokalnoj zajednici „Gerontološki centri Grada Zagreba“	Utrošena sredstva prikazana su u Području 1., mjeri 2
Mjera 4. Organiziranje aktivnosti za provođenje slobodnog vremena za osobe starije životne dobi	188.549,09 EUR
Mjera 5. Osiguravanje kulturnih sadržaja za osobe starije životne dobi	23.300,00 EUR
UKUPNO	211.849,09 EUR

SAŽETAK

IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024. IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.

5. LJUDSKA PRAVA I SIGURNOST OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 1. Informiranje i podizanje razine svijesti o pravima i potrebama osoba starije životne dobi	1.350,00 EUR Dio utrošenih sredstava prikazan je u Području 6., mjeri 1
Mjera 2. Unapređivanje sustava zaštite osoba starije životne dobi od svih oblika nasilja	775,00 EUR
Mjera 3. Praćenje kršenja prava osoba starije životne dobi	0,00 EUR
Mjera 4. Unapređivanje sigurnosti osoba starije životne dobi	0,00 EUR
UKUPNO	2.125,00 EUR

6. CIVILNO DRUŠTVO	
Naziv mjere	Utrošena sredstva
Mjera 1. Poticanje i osnaživanje aktivnosti civilnog društva usmjerene unapređenju kvalitete života osoba starije životne dobi	194.459,61 EUR
Mjera 2. Poticanje uključivanja volontera svih dobnih skupina u rad s osobama starije životne dobi (mladi za starije, stariji za mlade, stariji za starije)	Utrošena sredstva prikazana su u Području 6., mjeri 1
UKUPNO	194.459,61 EUR

Najveće povećanje utrošenih sredstva je u Području 1. Socijalna zaštita u kojemu je utrošeno ukupno **42.091.673,79 EUR¹** u odnosu na utrošenih 19.308.027,67 EUR u 2023. godini.

Također, najznačajnije promjene u odnosu na prethodnu godinu provedbe Strategije u području su Socijalne zaštite:

Izmjenama i dopunama Odluke o socijalnoj skrbi iz svibnja 2024. (stupila na snagu 1. 6. 2024.) izmijenjene su odredbe o pravu na besplatnu godišnju pokaznu kartu ZET-a na način da se navedeno pravo omogućava svim osobama starijim od 65 godina. Time se starijim osobama, prepoznatima u sustavu socijalne skrbi kao posebno osjetljiva kategorija korisnika, besplatnim pristupom javnom prijevozu Grada Zagreba dodatno olakšava mobilnost u svrhu

¹ U Području 1., Mjeri 1. je za osiguravanje prava i usluga na temelju Odluke o socijalnoj skrbi za osobe starije životne dobi u 2024. godini utrošeno 14.669.037,43 EUR, u odnosu na utrošenih 9.100.100,82 EUR tijekom 2023. godine, dok je u Mjeri 3. za osiguravanje smještajnih kapaciteta za osobe starije životne dobi kroz pojačani standard u 2024. godini iz PGZ utrošeno 22.336.326,86 EUR, a u 2023. godini je za istu namjenu utrošeno 7.562.454,15 EUR.

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA I AKTIVNOSTI ZA 2024.
IZ ZAGREBAČKE STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA
OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2024.**

zadovoljavanja njihovih osnovnih životnih potreba te uključivanja u svakodnevni život zajednice².

Pored dosadašnjih korisnika, propisano je proširenje mogućnosti isplate novčanog iznosa povodom blagdana Uskrsa i Božića i korisnicima novčane naknade osobama kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja i korisnicima novčane naknade za osobne potrebe (džeparac) korisnicima doma za starije osobe³.

Povećao se prihodovni cenzus za ostvarivanje prava na uslugu pomoći u kući, s dosadašnjih 318,54 EUR mjesečnog prihoda samca ili po članu kućanstva na 500,00 EUR. Također, preciznije se definira pružanje socijalne usluge pomoći u kući - ovisno o tjelesnom, mentalnom i zdravstvenom stanju podnositelja zahtjeva, osigurava se dostava jednog gotovog obroka u kuću dnevno te najviše do 8 sati ostalih sadržaja usluge pomoći u kući mjesečno, a što se utvrđuje rješenjem GUSZBOI o priznavanju prava na uslugu pomoći u kući.

Izmjenama i dopunama Odluke o socijalnoj skrbi iz lipnja 2024. (stupila na snagu 1. 8. 2024.) propisana je *Novčana naknada korisnicima inkluzivnog dodatka* koju ostvaruju korisnici inkluzivnog dodatka, a kojima je to pravo priznato sukladno zakonu kojim se uređuje inkluzivni dodatak⁴. Propisana je i mogućnost isplate novčanog iznosa povodom blagdana Uskrsa i Božića korisnicima novčane naknade korisnicima inkluzivnog dodatka.

Sukladno Zaključku o visini novčanih naknada i socijalnih usluga Grada Zagreba za 2024. (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/24) povodom blagdana Uskrsa isplaćen je iznos od 50,00 EUR po korisniku (u 2023. godini iznosio je 26,54 EUR). Zaključkom o izmjenama Zaključka od 2. 12. 2024. novčani iznos povodom Božića iznosio je 100,00 eura po korisniku (ranije bio 50,00 eura).

S obzirom na usmjerenost jačanju izvaninstitucijskih usluga kako bi stariji sugrađani što duže živjeli u poznatom okruženju vlastitog doma, u 2024. godini dosegnuto je uvećanje za 15 % broja korisnika organizirane prehrane (dostava gotovog obroka) dodatnim ulaganjem u nabavu kuhinjske opreme domova za starije osobe u nadležnosti GZ.

² Na dan 31. 12. 2024. navedeno pravo ostvarilo je 103.407 osoba starijih od 65 godina, što predstavlja uvećanje od 197,5 % u odnosu na 31. 12. 2023. kada je isto pravo ostvarilo 34.757 osoba starijih od 65 godina.

³ Navedene novčane iznose tijekom 2024. godine ostvarilo je ukupno 234 korisnika starijih od 65 godina.

⁴ Zakonom o inkluzivnom dodatku (Narodne novine 156/23, u daljnjem tekstu: ZID), koji je stupio na snagu 1. 1. 2024., objedinjena su četiri prava koja su osobe s invaliditetom ostvarivale temeljem utvrđenog invaliditeta, uključujući prava utvrđena Zakonom o socijalnoj skrbi (pravo na osobnu invalidninu i pravo na doplatak za pomoć i njegu). Stupanjem na snagu ZID-a, prestale su važiti odredbe ZSS-a o pravu na osobnu invalidninu i pravu na doplatak za pomoć i njegu, no Grad Zagreb korisnicima tih prava isplaćuje novčanu naknadu koju su ostvarili sukladno Odluci o socijalnoj skrbi temeljem prethodno stečenih prava sukladno ZSS-u dok ne zaprime novo rješenje o ostvarivanju prava na inkluzivni dodatak.